

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ-GHERLA, CU UN ADAOS NEOFICIAL

Abonamentul pe un an 200 Lei. — Apare de 2 ori pe lună. — Inserțiuni se primesc după învoială

PARTEA OFICIALĂ

Vizitația canonică toamna 1938

Venerați frați,

Copleșit de mângăieri fără de nume culese în cercetarea Graniței nă-săudene, care s'a arătat, și de astădată, puternică cetate a credinței, urmez cu dragă inimă, calea vestirei Cuvântului Impărăției în următoarele parohii și filii:

August	7	Feiurdeni (sfintirea bisericii)
"	15	sfânta Mănăstire Nicula
"	21	Bistrița — Sărata
"	22	Sărețel — Arcalia
"	23	Domnești — Nețeni
"	24	Mărișel — Măgurele
"	25	Bârlea-Șieu — Șoimuș
"	26	Ardan — Gledin
"	27	Șieut — Ruștior
"	28	Ruștior (sfintirea bisericii) — Herina
"	29	Vermiș — Sângeorz
"	30	Bungard — Sălcuța
"	31	Corvinești — Enciu
Septemvrie	1	Bidiu — Țigău
"	2	Feleac — Subcoastă
"	3	Cristur — Bretea
"	4	Șintereag (sfintirea bisericii) — Tăure
"	5	Mintiu-Cepariu — Dumitra

Plecând în slujba sufletelor, grijei și păstoririi noastre încredințate, cer cu stăruință, sprijinul rugăciunilor Fraților mei.

„Darul Domnului Nostru Isus Hristos cu voi“.

Dragostea mea cu voi cu toți întru Hristos Isus. Amin.

Cluj, la 1 August 1938.

Preagrațios răspuns Regal

Cu ocazia marelui doliu național am rugat pe Majestatea Sa Regele Carol II, iubitul nostru Suveran atât de greu încercat, în numele clerului și a poporului credincios al Eparhiei de Cluj—Gherla, să primească preagrațios expresiunea profunde dureri la pierderea scumpei Regine, întemeietoare de țară nouă, asigurându-L, că înălțăm calde rugăciuni către Atotputernicul pentru odihna sufletului ales în pacea împărăției dreptilor, — așezându-i cununa luptei bune pe fruntea luminată a Împărătesei tuturor Românilor, — cum va trăi în sufletul iubitor, veșnic recunoscător al neamului, — pe care l'a întregit pe vecie.

Majestatea Sa Regele a binevoit a ne răspunde cu următoarea telegramă:

Episcop Iuliu Hossu

Cluj

București Palatul Regal. Vă mulțumesc pentru creștineștile cuvinte de mângâiere.

Nr. —.

Carol

Exerciții spirituale

Cu părintească dragoste chemăm și în anul acesta la deprinderi sufletești, în sfântă reculegere, în preajma altarului sfintei noastre Catedrale.

Exercițiile spirituale se vor face în două serii și anume:

Seria primă în zilele de 22—25 August, iar a doua în zilele de 31 August—3 Septembrie cu participarea venerabililor frați preoți din tractele protopopești: Câmpia, Iara, Ileana, Munții Apuseni și Vicariatul Rodnei.

Sunt chemați la participare toți frații preoți din celelalte tracte, cari n'au putut participa în cei doi ani din

urmă, cari vor fi invitați deosebit prin mult Onoratele Oficii protopopești, cari vor primi instrucțiunile de-lipsă.

Un dar dumnezeesc ni se îmbie Venerați Frați. Primiți-l cu dragă inimă și urmați cu bucurie chemarea Domnului, ascultați glasul Domnului care vă va spune ce aveți să faceți pentru sufletul vostru și pentru sufletele grijei voastre încredințate.

Spuneți așa cum ne învață Scriptura: „Vorbește Doamne, că robul tău ascultă“.

Darul Domnului cu voi. Dragostea mea cu voi cu toți. Amin.

Cluj, la 28 Iulie 1938.

Nr. 6030.

Episcop IULIU

Numiri.

Onoratul *Petru Contra* preot nou hirotonit, este numit administrator local la Parohia Găureni, Vicariatul Rodnei.

Din șed. cons. 18 Iulie 1938

No. 5683—1938.

Onoratul *Iosif Chirvai*, preot nou hirotonit este numit administrator local la parohia Ciurila, tractul Iara.

Cluj, la 27 Iulie 1938.

Nr. 5900—1938.

Onorat *Iuliu Muntean*, administrator parohial la parohia Băișoara, trac-

tul Iara, este numit în aceeași calitate la parohia Muntele Băișoarei, tractul Iara.

Din șed. cons. 14 Iulie 1938

Nr. —.

Onoratul *Simeon Rusu*, din arhidieceză, primit în dieceza de Cluj—Gherla în baza Literelor dimisoriale Nr. 4636—1938 și încadrat în clerul Diecezei de Cluj—Gherla, este numit administrator local la parohia Popteleac tractul Gârbou.

Din șed. cons. 14 Iulie 1938.

Nr. 5545—1938

Hirotonire.

În ziua de 10 Iulie 1938, cu ocazia sfințirii bisericii din Sângeorz-Băi, am conferit sacrele ordini ale subdiaconatului și diaconatului Reverenților *Iosif Chirvai*, *Virgil Lupaș* și *Petru Contra*, iar sfânta taină a preoției le-am conferit-o, cu ocazia consacării bisericii din *Fundătura*. duminică în 17 Iulie 1938.

Cluj, la 21 Iulie 1938.

1 Nr. 5290.

Ajutoarele pentru biserici de la Prefecturi.

Se pune în vedere Onor. Frați ale căror biserici au primit sau primesc ajutoare de la Prefecturi sau de la Stat, că acelea nu pot fi întrebuințate decât în scopul arătat în ordonanța de plată. Nu se pot plăti din ele impozite etc. Ca act justificativ poate servi și libelul de Impuneri, în cazul că se augmentează fondul de construcții, prin depunerea lui în libel.

Cluj, la 16 Iulie 1938.

Nr. — — 1938.

Concurs la parohii.

Se deschide concurs la parohia *Cuzăplac*, protopopiatul *Buciumi*, pe ziua de 17 August 1938.

Din șed. cons. 14 Iulie 1938.

Se deschide concurs la parohia *Băișoara*, protopopiatul *Iara*, pe ziua de 17 August 1938.

Din șed. cons. 14 Iulie 1938.

Nr. 5696—1938.

Se deschide concurs la parohia *Luşca*, vicariatul *Rodnei*, pe ziua de 17 August 1938.

Din șed. cons. 26 Iulie 1938.

Nr. 5897—1938.

Doritorii de-a dobândi aceste beneficii parohiale, să-și înainteze rugările la Ordinariatul episcopal în termenul concursual — pe calea oficiului protopopesc competent, — provăzute cu următoarele documente.

1. Absolutorul teologic.
2. Atestat de serviciu de la oficiul protopopesc.
3. Extras autentic din protocołul școlar despre

catehizarea elevilor școlari, în anul școlar 1937/38; la caz, că școala în anul școlar trecut n'a funcționat atestat oficios, că pruncii totuși au fost catehezați.

4. Extras autentic din protocołul predicilor de pe un an, care se termină la data când se înaintează rugarea.

La rugările înaintate fără aceste documente, — dintre cari cele de sub 3 și 4 trebuie să fie vizate și autentificate de către oficiul protopopesc, — nu se va reflecta.

Publicațiune.

Cele două licee Comerciale, de băieți și fete din Blaj, singurele școli confesionale de acest fel de la noi din țară, vor funcționa în anul școlar 1938—1939 cu clasele I—IV și V—VIII. Amândouă aceste licee sunt provăzute și cu internate. Mult onorații purtători ai oficiilor parohiale sunt rugați să binevoiască a îndemna pe credincioșii lor să-și înscrie copiii cu preferire la aceste școli. Condițiile de primire se pot cere de la direcțiunile respectivei licee.

Protecția meseriașilor români

Prin Onoratul Minister al Cultelor și Artelor ni se trimite spre aducere la cunoștință următoarea adresă Nr. 45700—1938, a Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale:

Cluj, la 1 August 1938.

COPIE: Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale Nr. 45,700—1938. În legătură cu adresa noastră Nr. 13,517 din 8 Mai 1936 și 52960 din 17 Iulie 1937, avem onoare a Vă face cunoscut că în Monitorul Oficial Nr. 135 din 16 Iulie a. c., s'a publicat legea pentru modificarea legii Nr. 93—1936 pentru pregătirea profesională și exercitarea meseriilor, lege care adaugă o dispoziție nouă la prevederile referitoare la înlesnirile acordate meseriașilor de legea pregătirii profesionale din 1936. Legea modificatoare dispune în art. 30 că de înlesnirile acordate meseriașilor prin capitolul III din legea pregătirii profesionale și exercitarea meseriilor, publicată în Monitorul Oficial Nr. 99 din 30 Aprilie

1936, înlesniri comunicate Dvs. amănunțit în adresa N. 13,517 din 8 Mai 1936, nu se bucură decât meseriașii români. Vă rugăm să binevoii a lua cunoștință și a da dispozițiunile necesare tuturor organelor Dvs. P. Ministru ss. M. Georgescu. p. Director General ss. Indescifrabil. Pentru conformitate cu originalul: ss. M. Marinescu.

Campania sanitară la sate

Onoratul Minister al Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale în realizarea unui vast program în favorul sănătății sătenilor din țara întreagă, a or-

donat ca cu începere dela 1 August, echipe medicale să se deplaseze în toate comunele pentru a cerceta starea sanitară și a lua măsurile necesare pentru combaterea boalelor sociale etc.

Lăsăm întreg veneratului cler din cura animarum să dea cel mai cald și convins concurs organelor medicale oficiale, luminând pe credincioși asupra marelui importanțe a acestei acțiuni în interesul lor, și să-i convingă a se apropia cu deplină încredere de medicii cari îi vor cerceta.

Cluj, la 1 August 1938.

Nr. ————1938.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.

PARTEA NEOFICIALA.

Din apostolatul I. P. S. Sale Iuliu O nouă vizită canonică a Eparhiei de Cluj-Gherla

I. P. S. Sa Episcopul Iuliu Hossu prin satele din granița năsăudeană

Mânat de acelaș dor, care în urmă cu 18 ani l-a pornit și purtat apoi pe întreg cuprinsul vastei eparhii de Cluj—Gherla, pentru a-și cunoaște pe toți fii sufletești, I. P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu și-a părăsit din nou și aproape pentru 3 săptămâni comoditatea reședinței, de astă dată pentru a începe o nouă vizitație a eparhiei Sale, urmând întru toate pe „Sf. Pavel“, marele apostol al neamurilor, care, cu vreme și fără vreme își căuta credincioșii, binecunoscând, că numai aceasta este adevărata apostolie cerută și poruncită chiar de însuși dumnezeescul Mântuitor prin cuvintele: „*Mergând vestiți Evanghelia la toată zidirea*“.

Noua vizită s'a început cu falnica granița năsăudeană. I. P. S. Sa a luat toiagul apostoliei, însuflețit de aceeași dragoste și avânt ca în urmă cu 18

ani, când era așteptat și primit pretutindeni cu dragoste și însuflețire. Credincioșii, tineri pe atunci, cum mândru și tânăr era și mult doritul lor, azi, alături de tineret caută să se întrecă pe sine însuși, întru a-și arăta pe deoparte recunoștința pentru amintirea plăcută și plină de sufletești foloase, lăsată lor în tinerețe; pe de altă parte pentru a-și manifesta dragostea sinceră ce nutresc pentru *Acela*, care vreme de peste 2 decenii, le-a fost și le este cu adevărat, cel mai bun și iubitor *Părinte*.

Prin primirea caldă și plină de cea mai sfântă însuflețire ce i se face azi marelui *Prelat*, falnicii grăniceri dovedesc cu plină măsură, că *Românul* știe să ție minte binefacerile, în special n'au putut uita multele mângăeri și bunuri sufletești, primite cu prilejul vi-

zitei de acum 18 ani.

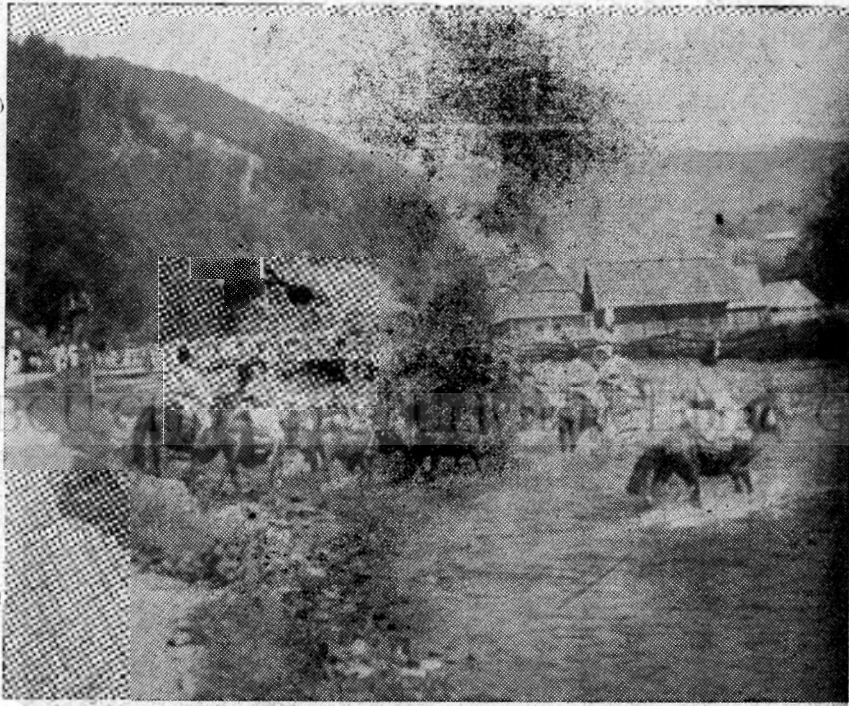
Așa se explică marea însuflețire și alai cu care ies întru întâmpinare cele de falnici călăreți, apoi marele număr de porți triumfale, înconjurată de mulțimi în haină și suflet de sărbătoare, ploaie de flori cu cântări deosanale puternice urale și discursuri de bun sosie, rostite din fața porților, expresia sinceră a sentimentului de recunoștință și admirație pentru Arhiepiscopul care stăpânește toate sufletele.

Fără îndoială, acest nou semn al

Iunie, însoțit fiind p. canonic *Ion Agârbiceanu*, prof. Dr. *E. Lemeny* și clericii *Bodea, Bolog, Oltean* și *Bochiș*, este comuna

SUPLAIU

cu însuflețire multă, cu 10 călăreți, 5 porți de triumf și alese discursuri de binevenit, rostite de primarul comunei, d. înv. *Leon Fetti*, d-na *Maria Marian*, iar la Biserică părintele *Ioan Vălean*. Toți oratorii se unesc întru a arăta bucuria din suflete pentru înalta

Trecând prin apă, pentru a eși întru întâmpinarea I. P. S. Sale.

dragostei și grijei părintești a recrutat toată suflarea rășboinică granițe, pe vestitele „cătane negre“, cu tot cuprinsul lor, la hora celui mai sfânt și luminat praznic. Este doar praznicul adevăratei bucurii și veselii, este praznicul celei mai calde îmbrățișeri dintre *Părinte și Fii*.

Foloasele acestei vizitații nu vor fi mai prejos decât cele ale primei vizitații, din care, au răsărit atâtea noi biserici, case parohiale, școli, etc. tot atâtea semne, ale credinței întărită și însuflețită prin cuvântul arhieresc.

Cea dintâi comună spre care s'a îndreptat I. P. S. Sa în ziua de 25

vizită. În cadrele *Litiei* oficiată în liber I. P. S. Sa îndeamnă la: *statornicie în credința adevărată* care este cea mai puternică comoară a sufletului. După serviciul divin, recepții cu părintești îndrumări, masa oferită de familia ospitalieră a preotului și 15 vizite la credincioși. De aici I. P. S. Sa se îndreaptă spre comuna

POENI

care primește cu aceleași semne ale dragostei filiale: călăreți etc. — și frumoase discursuri de binevenire rostite de primarul comunal, poporul în-treg așteptând cu prapori și lumânări

aprinse, cantorul vorbind în numele *ĂGRU-lui*, dna Irimieș cu flori în numele R. Mariane, iar la biserică care urma să fie sfințită cu acest prilej, tânărul și harnicul preot *Octavian Irimieș* în numele credincioșilor. Frumoasa și bineîmpodobita biserică s'a sfințit cu deosebit fast în cadrele vecerniei și a liturghiei de a 2-a zi. La liturghie I. P. S. Sa a cuminecat personal o mulțime de credincioși și a rostit o puternică cuvântare despre „*Porunca Iubirii*“. După liturghie au urmat recepții, masa oferită de fam. ospitalieră a preotului și vizite la credincioși.

S. Sa s'a îndreptat spre frunțașă comună

ZAGRA

cu frumos banderiu de călăreți, lume multă, totul în mare sărbătoare, bineventând d. înv. *Epaminonda Fetti*, d. primar *Sidor Fostea*, d. înv. *Sever Hurdea* în numele A. G. R. U.-lui, iar la biserică harnicul păr. local *Achidim Drăgan*. Aici a mai bineventat dna vâd. *Maniu*, în numele Reuniunii Mariane predând și un superb buchet de flori. La liturgia arhirescă de a 2-a zi s'au cuminecat 150 credincioși. I. P. S. Sa predicând

I. P. S. Sa Episcopul în ușa biserici din Zagra.

Din comuna Poeni I. P. S. Sa s'a îndreptat spre comuna *Găureni*, unde a fost primit cu deosebite manifestații de dragoste din partea credincioșilor localnici, bineventând micul străjer *Ieromin*, primarul comunei, d. înv. *Stoichițescu*, preș. Reuniunii Mariane și păr. *Vălean*. I. P. S. Sa îndeamnă credincioșii la fârie și credință, cu ajutorul căreia pot să dobândească tot darul și binele dela Dumnezeu. După recepții, masă și 12 vizite la credincioși, I. P.

despre „*Taina preoției*“ cu îndrumări de statornicie în dreapta credință. După liturghie recepții, masa și 15 vizite la credincioși, apoi plecare spre comana

MITITEI

care trimite întru întâmpinare un falnic banderiu din 27 călăreți frumos echipați și costumați, bineventând din fruntea mulțimilor cari înconjurau cele 5 porți triumfale d. *Dr. Victor Șoldea*

adv. în numele autorităților, dna *Angela Coșbuc* cu buchet de flori în numele Reuniunii Mariane, iar la Biserică păr. local *Victor Coșbuc*.

În cadrele serviciului divin I. P. S. Sa a oferit mulțimilor crucea spre sărutare stropindu-le cu aghiasmă și a rostit o impresionantă cuvântare despre *felul cum trebuie să așteptăm și primim pe Domnul carele va să vie pe neștiute*. După serviciul divin a urmat masa oferită de familia ospitalieră a păr. *Victor Coșbuc* constituit paroh pentru hărnicia în pastorație, 18 vizite la credincioși și plecare spre comuna

RUNCUL-SALVEI

unde încă întâmpină călăreți mulți și lume multă în sărbătoare, bineventând primarul, învățătorul, prezidenta „*Reuniunii Mariane*” cu flori, iar la biserică păr. *Iulian Chita* în numele credincioșilor. În cadrele liturghiei arhieresti I. P. S. Sa cuminecă copii de școală și credincioșii mărturisii, iar în *magistrala cuvântare insistă stăruitor pentru statornicie în credința părinților*. După recepții, masa oferită de familia ospitalieră a păr. *Chita* și 15 vizite la credincioși, apoi plecare spre

POIANA-ILVEI

unde I. P. S. Sa este așteptat și primit cu fast și Insufletire fără margini, nelipsind nimic din ceace poate oferi o inimă iubitoare întru a-și manifesta iubirea. Au bineventat adânc simțit vătaful celor 30 de mândri călăreți, primarul *I. Pop*, primpretor *E. Dumitru*, d. *Ilarion Pop* în numele *A. G. R. U.*-lui și tinărul și harnicul preot *Traian Buzilă* în numele credincioșilor. Aici I. P. S. Sa sfințește și măreața biserică, în cadrele vecerniei de după masă, și a liturghiei de a 2-a zi. Seara, în semnul celei mai sincere dragoste pentru arhieru, credincioșii din *Poiana-Ilvei* au organizat o foarte impunătoare retragere cu torțe, la lumina căroră tineretul s'a produs cu splendide

dansuri și cântări naționale, pe cari I. P. S. Sa le-a privit cu admirația dela fereastra dormitorului său, adresându-le cuvinte de laudă și mulțumită pentru acest deosebit semn al dragostei și alipirei față de *Părintele lor*.

La liturghia de a 2-a zi a participat lume multă și selectă din care remarcăm pe d-nii: prefect colonel *Dumitrache*, fost prefect *Dr. Buta*, subprefect *Dr. Popa*, preș. Regnei *Dr. R. Pop*, *Dr. I. Buzilă*, fost prefect *Dr. Iuga*, ing. *Grossescu*, apoi intelectuali localnici și jur etc. În cadrele acestei liturghii oficiată în mare sobor de preoți și cu mare fast I. P. S. Sa a cuminecat mulțime de credincioși și a rostit o foarte impresionantă și reținută cuvântare despre: „*Sf. Petru și Pavel*” verhovniciei apostolilor și despre credința lor.

După liturghie au urmat la casa parohială recepțiile, multe vizite la credincioși și banchetul cu magistrale toasturi I. P. S. Sa ridicând paharul pentru *Părintele Creștinătății*, *Majestatea Sa Regele* precum și pentru toți binefăcătorii bisericii, d. prefect *Dumitrache*, fost prefect *Dr. Buta* *Dr. Iuga*, fostul prefect de *Maramureș*, pentru I. P. S. Sa, iar păr. *I. Agârbiceanu* pentru d. prefect. După banchetul care a decurs într'o atmosferă de intimă familiaritate I. P. S. Sa puternic ovaționat de cei prezenți s'a îndreptat spre comuna

MĂGURA-ILVEI

și aceasta cu sfințire de biserică. Primirea asemănătoare celei din *Poiana-Ilvei* cu 12 călăreți, 3 porți etc., și alese discursuri de bun sositorostite de vătuful călăreților *E. Mosil*, primarul *Valer Bozga*, notarul *Liviu Guțiu*, dna preteasă *Valeria Bulbuc*, *G. Maria* cu flori, inv. dir. *I. Moldovan* și păr. *V. Bulbuc* în numele credincioșilor fericiți de venirea marelui păstor.

La actul sfințirii din presară și la liturgia de a 2-a zi și aci lume multă

și selectă. Din asistență am mai remarcat pe dnii căp. Mihăescu, căp. Cristescu, loc. Iordache, ing. Groșescu, Albu, Moldovan, Guțiu și dna etc. etc. In cadrele liturghiei I. P. S. Sa a rostit o puternică cuvântare despre: „Mărirea Noului Sion“ și a cuminecat 130 credincioși. După liturghie a urmat și aci recepțiile, apoi mai multe vizite la credincioși și banchetul I. P. S. Sa ridicând paharul pentru Preafericitul Părinte și Majestatea Sa Regele, iar păr. protopop pensionar, Bulbuc pentru I. P. S. Sa.

In continuarea vizitației canonice I. P. S. Sa este purtat într'un adevărat triumf prin țara cătanelor negre. Din comuna *Măgura-Ilvei*, unde în cadre de mare sărbătoare s'a consacrat mareașta biserică de acolo, I. P. S. Sa s'a îndreptat apoi spre frunțașă comună :

ILVA-MARE

unde a ajuns la orele 6 p. m. Discursurile pline de avânt, rostite din frunțașă celor 40 călăreți, de către d. înv. *Teodor P.* primarul comunei Iustin Moldovan, apoi din fața porților triumfale ale dlor înv. Ieronim Galeș cu micii copilași de școală, preș. AGRU-lui și Reuniunii Mariane cu două buchete de flori și Mon. Iuliu Ciorceriu, au

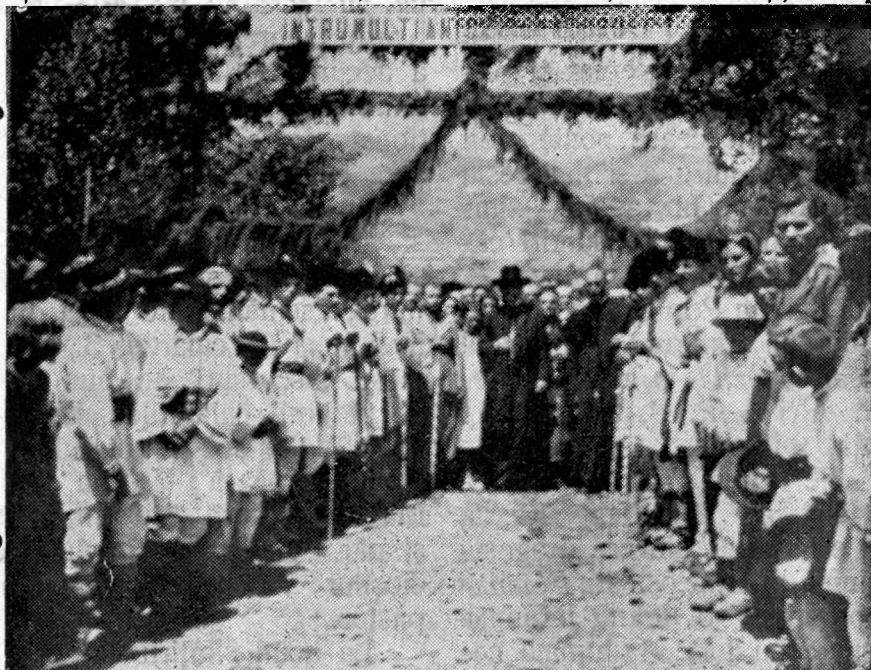
fost cea mai puternică mărturie a bucuriei din suflete, pentru înalta vizită. In cadrele liturghiei de a doua zi, I. P. S. Sa a cuminecat sute de credincioși și a vorbit despre: „Opera de răscumpărare a lui Isus“. După recepții, 20 vizite prin comună și masa oferită de familia ospitalieră a părintelui Ciorceriu, plecare spre comuna

LEȘU

unde I. P. S. Sa este întâmpinat de un puternic banderiu de călăreți și trecut prin trei porți triumfale binevențând din fața lor dl primpretor *Șirbanean*, primarul comunei *Alexă Avram*, înv. *L. Leonte* în numele AGRU-lui, înv. *Ani Nicolae* în numele școlii, iar la biserică vrednicul preot *Vasile Coșbuc*, pe care I. P. S. Sa l'a ridicat la rangul de protopop, pentru hărnicia și meritele câștigate în păstoria sufletelor. Și aici serviciu divin cu pomenirea viilor și morților comunei, stropirea cu aghiasmă a credincioșilor, predică despre „Puterea credinței“ și 18 vizite la credincioși apoi plecare spre comuna:

ILVA-MICĂ

îmbrăcată și ea în strălucită haină de sărbătoare, cu călăreți, trei porți și a-

I. P. S. Sa între credincioși din Ilva-Mică

lese discursuri de bun sosit, rostite de d. înv. *Pompei Mureșan*, *Nechiti Valentin*, dna *Rusu* cu flori, primarul comunei și vrednicul preot *Vas Rusu*, în numele și din fruntea credincioșilor, cari așteptau pe iubitul lor Părinte, în mâini cu lumânări aprinse. La liturghia oficiată cu mare solemnitate I. P. S. Sa a cuminecat peste 200 credincioși predicând despre „*Virtutea dragostei creștinești*“. După recepții, 15 vizite la credincioși și masa oferită de familia ospitalieră a păr. *Rusu*, I. P. S. Sa s'a îndreptat spre comuna fruntașe :

NEPOS

unde urma să se sfințească monumentală *Biserica* răsărită din spiritul de jertfă și credința bunilor credincioși. Costumul admirabil al celor 40 călăreți, apoi măestria cu care au fost construite cele 3 porți triumfale prin cari a fost trecut arhiereul, precum și în-suflețite discursuri de bun sosit rostite de tânărul călăreț *Grigore Palade*, primarul *Pop Silvan*, d-na *Lucreția Lup* cu flori, dir. școalei *Ion Istrate*, d. înv. *Lup Ioan*, *Maiorean Ioan*, și vrednicul protopop *Gheorghe Mol-*

dovan, care cu plâns de bucurie arată recunoștința sufletelor pentru Arhiereul care cu mare oboseală aleargă pentru a le încorona opera răsărită din credință, — sunt cea mai grăitoare și puternică dovadă a sentimentelor de înaltă grațitudine și alipire ale popoului, pentru neobositul Apostol al păcii și dragostei.

Urmează apoi consacrarea măreței biserici. In cadrele liturghiei solemne, I. P. S. Sa înconjurat fiind de 14 preoți, lume foarte multă, după serviciul consacrării bisericii, a sfințit steagul Reuniunii *Mariane* și a rostit o foarte impresionantă cuvântare despre: „*Un domn, o credință și un botez*. Tot ce este afară de aceasta este dela cel rău.

După liturghie au urmat la casa parohială recepțiile, apoi sfințirea școalei, 20 vizite la credincioși, și banchetul organizat în școală, care a decurs într'o atmosferă familiară I. P. S. Sa ridicând paharul în sănătatea Părintelui creștinătății și Maj. *Sale Regelui*, pe distinsul păr. protopop *Gheorghe Moldovan*, numindu-l pentru marile lui vrednicii preoțești asesor consistorial. (va urma) (si p).

„Chipul literar” al preotului în opera păr. Ion Agârbiceanu

dr prot. **Gavril Bichigean**

Dar stele lucitoare mai sunt. Iată-l și pe părintele *Man* din „*Luncușoara*“, „cu ochii albaștrii, plini de lumina bună-tății, cu întreaga față zimbitoare, din vestmintele căruia se desprindea mi-reasma primăverii, pregătind în *Paresimi* calea mântuitoare de suflete; iată-l în lumea bătrânilor „cu părul alb ca neaua, cari se scoală deodată cu rândunica și vin la izvorul curățirii de suflete,“ iată-l ca și pe un împăcător al sufletelor învrăjbite și alinător de suferințe...

„*Luncușoara în Paresimi*“ se vese-

lea și întinerea deodată cu venirea primăverii. In pasesimile acestea „lăcra-mau însă nu numai babele, ascultând cuvântările popii *Man*, ci chiar neastâmpăratele de neveste tinere, și, cei mai mult, chiar bărbații. Era o tăcere adâncă la sfârșitul liturghiei în biserica din *Luncușoara*, și tăcerea aceasta ținea uneori și o jumătate de ceas.

Îngândurați, oftând, suspinând, eșiau creștinii din biserică.

- Olio, ce mai popă!
- Vai de mine, că-i rău de noi!
- Tii soro! ce grozavii în iad!

Să ne ferească Dumnezeu!

Predicile părintelui Man din Pa-resimi erau prilej ca să facă pe moș-negi să lăcrimeze, bătrânele să sus-pine, legămintele cu „ghiavolul“ să se desfacă, casa Domnului să se împodobească cu icoane și cu un clo-pot mare, dușmanii să se împace, su-fletele să se mângâie și să se pocăiască,

Ce icoană frumoasă de idealism găsim apoi în preotul Marcu, din no-vela cu acelaș titlu, care-și părăsește satul, nevasta și fata, cu dorul de a vedea „un Craiu de Român“. Icoana aceasta a purtat-o în suflet — deși zdrobită grozav de „nebunul“ Iancu „cel de care era legată nădejdea vie-ții lui“ și pe care-l văzuse într'un târg — e reconstituită în războiul de independență cu a tinărului Vodă din „Țară“.

Ne întâlnim însă în novelele și ro-manele păr. Agârbiceanu și cu preoți în luptă cu conștiința pentru menirea înaltă ce o deprind.

„Cât de partea conștiinții, popa Vasile era de mult prietin bun cu ea: au trecut șapte ani de când nu se mai certau. O amuți cu fapte tot mai ho-tărâte, din an în an, așa încât biata de ea, numai cuteza să-și ridice ca-pul, să-și facă glasul auzit“... (Din viața preotească. pg. 118.)

Părintele Vartolomeiu Bogdan, din novela cu acelaș titlu, spune:

O singură slujbă are omul în viață: să trăiască“. Deprinde meseria de păș-călitor și citește blăstăme. E adus pe drumul cel bun de păr. Ilie Bucur, a cărui cuvinte se desprind așa de cu-rat: „De îndată ce crezi că fiecare om are un suflet, nu-i bine să des-prețuești pe nimenea: căci poate de unde n'ai crede, răsare floarea cea mai curată de crin“. (In intunec pg. 118).

Părintele Ilarie e indiferent față de lipsele bisericii și citește ecteniile „în galop“. Se cuminecă din „acelaș po-tir de pe care căzuse auritura, arătând petece mai sure, ca urmele unor răni învechite, acoperit cu un vâl care...

poate de-un an nu mai fusese spălat“. În schimb la oraș îl întâlnești des, cercetează magazinele de modă, are chiar un ceas de aur, se interesează de mersul politicii... (Din viața preo-tească).

Părintele Ilarie „mărunțel, vioiu, dar vecinic și nestâmpărat“, care cro-iește porecle pentru protopopi și pen-tru domnii dela consistor. „Cântă frumos, spune cazanii cu mare avânt și nu-i ședință comunală în care să nu se sfădească cu notarul ungar“. „Popă de legea veche, cu mai puțină învățătură“. Nu-și vede de liturgie. Se sfădește cu pîmpretorele, care îi oprește congura. (Intre frați, din „Chi-puri de ceară“).

„Popa Man“, din romanul cu ace-laș titlu, deși ne amintește vremuri patriarhale, nu e preotul legat de altar, ci legendarul și „preotul-haiduc“ pe care o iubire amarnică îl duce la ruină și peire sufletească. Păr. Agârbiceanu în acest roman toată drama sufle-tească, o scoate dintr'o legendă.

Acestea singuraticе cazuri de rătă-cire, ale unor suflete slabe de preot, nu întunecă de loc „chipul literar“ al preotului idealist, descris atât de mi-nunat, începând cu viața de seminar în romanele „Arhanghelii“ și „Legea minții“ și celelalte volume ale păr. Agârbiceanu.

„Idealurile evanghelice — spune prof. I. G. Savin, vorbind despre opera p. Agârbiceanu — trebuiesc scoborâte din veșnicul lor lăcaș de slavă și prinse în cadrul realităților zbuciumate ale vieții, spre a putea fi înfăptuite... Ce imbold puternic spre faptă poartă în ele aceste plâsmuiri literare, aceste figuri de preoți, cari trăesc, se sbat, luptă, iubesc, se frâng sau biruesc, cari au tot ceceace e omenesc în ele! În locul preceptului mort, a textului searbăd din manualul paragrafat, și se pune în față viața ademenitoare, așa cum e ea, dar care te chiamă, pe care o simți, o trăiești!“ (Revista „Cuvântul“, a. I. No. 6—7.

Astfel am trăit și trăim în opera

păr. Agârbiceanu întreagă viață preoțească din trecut. Preotul hulit și batjocorit în alte opere, de ale scriitorilor noștri, aici e idealizat și reabilitat la locul lui. „Chipul literar“ al preotului e zugrăvit în valoarea etică și morală ce trebuie să o prezinte. Idealizând acest tip al satului ardelean înainte de Unire „opera lui Agârbiceanu stă în literatura noastră actuală pe planul întâi; iar prin sinceritatea simțirii sale și prin noblețta sa morală, Agârbiceanu întrece pe toți ceilalți scriitori de astăzi“. (H. Sanielevici: „Citind pe Agârbiceanu“ în „Noi probleme“ pg. 1)...

„Acest scriitor — adauge O. C. Tăslăuanu a rămas cel mai credincios tradiției ardelen. În scrisul lui grăește Ardealul, cu luminile și umbrele lui, cu virtuțile și cu scăderile lui“. (Amin-tiri dela „Luceafărul“ pg. 148).

prot. *Gavril Bichigan.*

Diverse.

Nr. 32/1938.

Publicațiune de licitație.

Cu ordinul Nr. 5783/1938 din 22 Iulie 1938, al Prea Veneratului Ordinariat Episcopesc R. U. Cluj—Gherla aprobându-se lucrările pentru edificarea Bisericii noi române unite din comuna, Râșcruci, comunitatea bisericască intenționează a executa deocamdată lucrările în limita sumei devizului de Lei 328.540, construcție în roșu cu învalitoare.

Pentru executarea lucrărilor sus menționate se publică licitație cu oferte închise, care se va ținea în ziua de 15 August 1938, ora 17. în localul parohiei R. U. din Râșcruci.

Invităm pe toți aceia cari doresc a lua parte la această licitație să-și înainteze ofertele întocmite conform

prevederilor Legii Contabilității publice art. 78—85 și a condițiilor mai jos arătate.

Deasupra adresei pe plic închis și sigilat a ofertei se va scrie „Oferta“ pentru lucrările de edificare în roșu a Bisericii noi române unite din Râșcruci.

Ofertele întârziate sau date prin telegramă, cât și ofertele cari vor cuprinde alte condițiuni, nu se vor lua în considerare.

În oferte se va arăta rabatul la procent asupra prețului din deviz iar nu suma globală.

Garanția provizorie de 6% asupra prețurilor din deviz, se va depune la Administrația Financiară în numerar sau efecte de stat și recipisa primită se va anexa la ofertă.

Această garanție — la încheierea contractului, se va complecta la 10% din valoarea ofertei și din fiecare situație se vor reținea 10%.

Garanția provizorie se va elibera — dacă lucrările vor fi găsite bune — după recepția provizorie, iar restul de 10% numai după recepția definitivă.

Proiectul lucrării, condițiunile detaliate și modelul de oferte se pot vedea zilnic între orele 10—12 la parohul Biserici Române Unite din Râșcruci.

Ofertele se vor redacta numai în limba românească și rămân valabile minimum 60 (șasezeci) zile.

Ofertele prezentate obligă ofertantul numai decât, comunitatea bisericască numai după aprobarea Prea Veneratului Ordinariat al Episcopiei Române Unite de Cluj—Gherla.

Râșcruci, la 22 Iulie 1938.

Ioan Ciacoi paroh.

Sacără Gavrilă prim-curator.

**Parohia gr.-catolică din Culcea
jud. Satu mare.**

Publicație de licitație

În ziua de 14 August 1938 la orele 14 d. m. Curatorul parohiei române unite din Culcea județul Satu-mare, va ținea licitație publică cu oferte închise în localul școlii primare de Stat pentru darea în întreprindere a zidirii din nou a bisericii. Garanția va fi de 7% din valoarea ofertei și se va depune în numerar. Planul, devizul și condițiunile de licitație se pot consulta în oricare Duminică și sărbătoare la sediul parohial din Culcea. După deschiderea ofertei închise se va proceda la o licitație orală minuendă.

Curatorul își rezervă dreptul a angaja pe oricare dintre ofertanți, fără considerare la suma ajunsă prin licitație. Pentru deplasări Biserica nici unui ofertant nu achită nimica.

La caz de nereușire o a doua licitație se va ținea cu aceleași condiții în ziua de 28 August 1938.

Culcea, la 10 Iulie 1938.

Medan Vasile
primcurator

Valeriu Moș
paroh unit

Publicare de licitație

Curatorul bisericesc din Vad, dă în întreprindere prin licitație publică, repararea bisericii române-unite, prin oferte în scris, în care se va cuprinde cantitatea preliminară la fiecare poziție a devizului, cu prețul unitar și prețul global. Devizul se poate vedea la oficiul parohial român unit din Vad.

Curatorul își rezervă dreptul de a alege dintre ofertanți pe care va voi.

Licitația se va ținea în ziua de 21 August a. c. la oficiul parohial din Vad.

Curatorul bisericesc.

Aviz.

Se aduce la cunoștința veneraților Frați, că prin cumpărarea tipografiei „Todoran” din Gherla, Eparhia noastră a ajuns stăpână pe o tipografie, provăzută cu un bogat depozit de litere din toate caracterele și cu cele mai moderne mașinării, fiind astfel noua

„TIPOGRAFIE DIECEZANĂ”

în plăcută situație, de a putea executa urgent și cu promptitudine orice lucrare de artă grafică: imprimare de cărți, reviste, tipărituri, afișe, anunțuri de logodnă și cununie, bilete de vizită, necroloage etc.

Tipografia mai dispune și de o „Compactorie” provăzută și ea cu toate mașinăriile necesare, executând dela cele mai simple, până la cele mai luxoase lucrări de compactorie, pe lângă cele mai convenabile prețuri.

Venerații Frați, sunt rugați stăruitor, a sprijini aceste instituții diecezene prin prețioasele lor comande, cari sunt a se adresa la „Librăria Diecezană” din Str. Dima 1 — carea încă este sub reorganizare pe baze moderne — ori în localul Tipografiei, Reg. Maria 10, precum și prin recomandarea lor, în cercul credincioșilor și cunoscuților.

O cerem aceasta cu atât mai vârtos, că considerăm de o datorie a conștiinței, sprijinirea instituțiilor proprii.

Direcțiunea.